

חוברת סילבוסים - סמסטר א'
תשפ"ג
המחלקה לניהול ומדיניות ציבורית

מספר קורס: 68520142
שם הקורס: מבוא לכלכלה ומימון
גב' יוליה סנדלר

מטרת הקורס

הקורס עוסק ביסודות הכלכלה והמימון ומהווה בסיס להבנת נושאים כלכליים בסיסיים. נבהיר את מושגי הייסוד בכלכלה שיסיעו בהבנת סיטואציות כלכליות מורכבות יותר בתחום ניהול ומדיניות ציבורית. בסוף הסמסטר תוכלו להסתייע בשיטות שיילמדו בקורס על מנת לבסס שיפוט משלכם לגבי בעיות כלכליות שונות שעימן מתמודדת מדינת ישראל ומדינות אחרות בעולם.

חובות הקורס:

הגשת התרגילים במועדם לפחות 90% (כתנאי המזכה את הסטודנט לגשת לבחינה)

אופן חישוב הציון:

הגשת תרגילים 10%

בוחן (מגן) 20%

בחינה סופית 90%/70%

תוכנית הקורס:

	נושא ההרצאה	
	נושאים במיקרו כלכלה	
Mankiw-CHAPTER 1,2,3 מבוא לכלכלה, מיקרו, יצחק אורון-פרקים 1-3.	מושגי יסוד בכלכלה-עקרונות הכלכלה, עקומת התמורה, עלויות אלטרנטיביות, יתרון יחסי ויתרון מוחלט, סחר חליפין והרווח ממסחר בין משקים. (שיעורים 1-2)	1.
Mankiw-CHAPTER-4 מבוא לכלכלה, מיקרו, יצחק אורון- פרק 8, פרק 9, פרק 11.	ביקוש, היצע ותחרות משוכללת-עקומת הביקוש, עקומת ביקוש מצרפית, עקומת ההיצע, תנאים לתחרות משוכללת, שווי משקל בשוק תחרותי, עודף הצרכן ועודף היצרן. שווקים חלקיים.(שיעורים 3-4)	2.
Mankiw-CHAPTER-6 מבוא לכלכלה, מיקרו, יצחק אורון- פרק 15	התערבות ממשלה-מסים, סובסידיות, מחיר מינימום, מחיר מקסימום. (שיעורים 5-6)	3.

4.	משק פתוח-יבוא , יצוא והתערבות ממשלה במשק עם יבוא ויצוא (שיעור 7)	Mankiw-CHAPTER-9 מבוא לכלכלה, מיקרו, יצחק אורון-פרק 11, פרק 15.
5.	תחרות לא משוכללת-מונופול -(שיעור 7)	Mankiw-CHAPTER 15 מבוא לכלכלה, מיקרו, יצחק אורון-פרק 17
	נושאים במקרו כלכלה	.
7.	מערכת החשבונאות הלאומית -מושגי יסוד בחשבונאות לאומית, דוח מקורות ושימושים, דוח היווי הון ודוח תקציב הממשלה.(שיעור 8)	מבוא לכלכלה מאקרו-אורון-פרק 2
8.	קביעת התוצר הלאומי (המודל הקיינסיאני) -בניית פונקצית הביקוש המצרפית, תוצר של שווי משקל, תוצר של תעסוקה מלאה, פער אינפלציוני ופער דיפלציוני (שיעור 9)	מבוא לכלכלה מאקרו-אורון-פרק 6
9.	הממשלה והמערכת המאקרו כלכלית -תפקידי הממשלה בגישה הקלאסית ובגישה הקיינסיאנית, התערבות הממשלה בשוק המוצרים, מדיניות פיסקאלית מרחיבה ומדיניות פיסקאלית מצמצמת.(שיעור 10)	מבוא לכלכלה מאקרו-אורון-פרק 7.
10.	מדיניות מוניטארית -הבנק המרכזי וכלי המדיניות של הבנק המרכזי (שיעור 11)	מבוא לכלכלה מאקרו-אורון-פרק 11 ופרק 12.
	נושאים במימון	
11.	ערך נוכחי וערך עתידי -מושג הריבית, ערך הזמן של הכסף, ערך נוכחי וערך עתידי של סכום חד פעמי ושל סדרת תשלומים (שיעור 12)	
12.	לוח סילוקין -סוגי הלוואות, בניית לוח סילוקין להלוואה, ריבית נקובה לעומת ריבית אפקטיבית, חישוב ריבית אפקטיבית בעסקאות מורכבות, ריבית ריאלית וריבית נומינלית. (שיעור 13)	

הריאות (רשות):

1. אורון יצחק, מארק נילי וגליה עופר "מבוא לכלכלה מיקרו", הוצאת עמיחי, 1994
2. אורון יצחק, מארק נילי ואמירה עופר "מבוא לכלכלה מאקרו", הוצאת עמיחי, 2006
3. Mankiw Gregory "Principles of economics" Stamford, CT : Pearson, 2015

מס' קורס: 68521281
שם הקורס: מדיניות ציבורית (קורס חובה)
מרצה: דר' חן כהן
שעת קבלה: בתיאום מראש chenchoe@bgu.ac.il

תיאור הקורס

מטרת הקורס להקנות כלים להבנה וניתוח של תהליכי קביעת מדיניות ציבורית. הקורס יציג את הגישות העיקריות לניתוח מדיניות ציבורית ויבנה תשתית תיאורטית לניתוח שיטתי. תהליכי קביעת מדיניות כוללים מספר שלבים מרכזיים: זיהוי הבעיה, ניתוח חלופות, קבלת החלטה, יישום והערכה. הקורס יקנה כלים לניתוח כל אחד מהשלבים הללו תוך התייחסות לשלושה מרכיבים מרכזיים בתהליך: כשלי שוק, כשלי ממשלה ואסטרטגיות של מדיניות ציבורית. לאורך הקורס ישולבו בחומר התיאורטי ניתוחי אירוע מתחום המדיניות הציבורית. הסטודנטים יתנסו בניתוחי אירוע במסגרת מטלות הקורס והבחינה הסופית. קיימת חובת נוכחות בשתי הרצאות האורח.

נושאי הקורס

1. גישות, תיאוריות ומודל מחזיקי עניין לניתוח מדיניות ציבורית.
2. תהליכים ואירועי מדיניות בישראל.
3. הצדקות נורמטיביות למדיניות ציבורית - מטרות ערכי יסוד, כשלי שוק, כשלי ממשל
4. גישות פוזיטיביסטיות למדיניות ציבורית – מאפייניה של המדיניות הציבורית מנקודת מבט מעשית. אילוצים, בעלי עניין, כוח ועוצמה, משאבים מוגבלים וסדרי העדפות שונים.
5. תהליכי העיצוב והיישום של מדיניות ציבורית - כלי מדיניות המשמשים לתיקון כשלי שוק וכשלי ממשל ולקידום צדק חלוקתי בחברה. סיווג מדיניות ציבורית, ממדיניות ציבורית למשילות.
6. תרבות שלטון ומדיניות ציבורית – ערכי היסוד של תרבות השלטון ושל התרבות הפוליטית – השפעתם על תהליכי המדיניות הציבורית.
7. מדיניות ציבורית ומדינת הרווחה.

דרישות הקורס

1. קריאה רציפה של הביבליוגרפיה ע"פ הרשימה המצורפת.
2. הגשת 3 תרגילים לניתוח אירוע בהתאם לכלים, להבנה ולניתוח של תהליכי קביעת מדיניות ציבורית שילמדו במהלך הקורס (2 תרגילי הגשה ומצגת). התרגילים יהוו 30% מהציון. הגשת התרגילים תעשה בקבוצות.
3. במהלך הקורס יועברו שתי הרצאות אורח שיעסקו בסוגיות במדיניות ציבורית (קיימת חובת נוכחות בהרצאות הללו).
4. *בחינה סופית- בסיום הסמסטר תתקיים בחינה המבוססת על חומר שיועבר בהרצאות, פרטי הביבליוגרפיה בקורס ועל **תכני הרצאות האורח**. הבחינה תהווה 70% מהציון.

ביבליוגרפיה

שני הספרים המרכזיים בקורס הינם:

Weimer, D. and Adian R. Vining (1998) *Policy Analysis: Concepts and Practice*.

New Jersey: Parentice Hall [**Weimer and Vining**] להלן:]

נחמיאס דוד, מידי אסף ואורי ארבל-גנץ (2019) *מדיניות ציבורית: יסודות ועקרונות*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. [להלן נחמיאס ואח'] – מהדורה מעודכנת ומורחבת.

ביבליוגרפיה מותאמת לשיעורים (פרטי החובה מסומנים ב-*)

שיעור 1

מושגי יסוד והגדרות למדיניות ציבורית
מדיניות ציבורית במדינה דמוקרטית
תפיסות ואידיאולוגיות, ישראל על המפה האידיאולוגית

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 1 עמודים 17-50
*פרידמן מילטון (2005) קפיטליזם וחירות, הוצאת שלם. (עד עמוד 36 כולל)

שיעור 2

הצדקות נורמטיביות למדיניות ציבורית:

- מטרת ערכי יסוד
- תיקון כשלי שוק
- תיקון כשלי ממשל
- דרישות אזרחים, תגובת ממשלה ותהליכי קבלת החלטות
- קבוצות אינטרס כלכליות וחברתיות ומעורבותן בקביעת מדיניות
- סוגיות בהעדפת הבחירה החברתית – משפט Arrow

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 1 עמודים 53-117

*Weimer and Vining, Chapter 8 (p. 156-178)

גדעון דורון (1988) *פוליטיקה רציונלית בישראל*. ת"א: הוצאת רמות.

Mitchell, W. and Munger, M. (1991) 'Economic Models of Interest Groups: An Introductory Survey', *American Journal of Political Science*, 35: 512-546.

שיעור 3

הצדקות נורמטיביות למדיניות ציבורית המשך...

• תיקון כשלי ממשל

○ מעורבות והשפעת הברוקרטיה על תהליכי קביעת המדיניות

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 1 עמודים 53-117

*Weimer and Vining, Chapter 8 (p. 179-191).

Bendor, J. (1990) 'Formal Models of Bureaucracy: A Review', in: N.B. Lynn and A. Wildavsky (eds), *Public Administration: The State of the Discipline*. Chatham, NJ: Chatham House.

שיעור 4

כלי מדיניות המשמשים לתיקון כשלי השוק וכשלי הממשל.

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 3 עמ' 231-296

האינטרס הכלכלי - חרדים משוק העבודה – [podcast](#)

אסטרטגיות של מדיניות ציבורית – פתיחת שווקים והדמיית שווקים, הפרטה.

*Weimer and Vining, Chapter 10 (p. 210-234)

* Savas, E. S., & Savas, E. S. (2000). Privatization and public-private partnerships.

Paz-Fuchs, Amir, Mandelkern, Ronen, Galnoor, Itzhak (Eds) (2018). *The Privatization of Israel, The Withdrawal of State Responsibility*

* גלנור, יצחק ואמיר פז-פוקס. (2015). *מדיניות ההפרטה בישראל*. הוצאת מכון ון-ליר.

שיעור 5

השחקנים - שחקנים ממשלתיים וחץ ממשלתיים המעורבים בתהליך המדיניות הציבורית

גישת רשתות המדיניות: מדיניות ציבורית כביטוי לאינטראקציות רבות-משתתפים

זיהוי מחזיקי העניין

* Prof. John M. Bryson (2003) WHAT TO DO WHEN STAKEHOLDERS MATTER, A Guide to Stakeholder Identification and Analysis Techniques.

Dente, B. (2014). Understanding policy decisions. First edition. Springer. Chapter 2, (pp. 29-52).

Kraft, M. E. & Furlong, S. R. (2018). Public policy: Politics, analysis, and alternatives. Sixth edition. Sage and CQ Press. Chapter 2, (pp. 42-73).

שיעור 6

גישות פוזיטיביסטיות למדיניות ציבורית

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 2 עמ' 121-224

שיעור 7

גישות פוזיטיביסטיות למדיניות ציבורית המשך

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 2 עמ' 121-224

C. WRIGHT Mills, (1956) The Power Elite. Oxford: Oxford University Press. pp 3-27

שיעורים 8-9

הצגת מצגות – על ידי חברי הקבוצה

גישות פוזיטיביסטיות למדיניות ציבורית – תורת המשחקים

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 2 עמ' 121-224

שיעור 10

סיווג מדיניות ציבורית

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 3 עמ' 300 – 327

מדיניות ציבורית למשילות

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 3 עמ' 333 – 359

שיעור 11

תרבות שלטון ומדיניות ציבורית

*מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות, [נחמיאס ואח'] פרק 4 עמ' 424 - 482

"לכל עובד ונבחר ציבור יש שם וכתובת": אחריות ציבורית בראי הבחירה הרציונאלית – מסגרת אנליטית ותכני המקרה הישראלי". בתוך: כהן-אלמגור, רפאל. ארבל-גנץ, אורי. כשר, אסא (2012). אחריות ציבורית בישראל. ירושלים: הוצאת הקיבוץ המאוחד- המרכז לאתיקה בירושלים. עמ' 123-136.

Nissim Cohen (2016) Forgoing new public management and adopting post-new public management principles: the ongoing civil service reform in Israel. P. 20-34

שיעור 12

תהליכים ואירועי מדיניות בישראל

דוח מבקר המדינה - משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים משק הגפ"ם - תחרותיות והיבטים בבטיחות. (2017)

דו"ח ועדת מלץ לבחינת המבנה הארגוני של המוסדות להשכלה גבוהה (2000).

שיעור 13

מדיניות ציבורית ומדינת הרווחה

עיצוב מדיניות הרווחה בישראל, אברהם דורון 2005-2000, מרכז טאוב

מדינות רווחה בראי משווה, כיצד להגדיר את ישראל, נעם תרשיש ספטמבר 2017, מרכז טאוב

מומי דהן (2016) אפקטיביות הממשלה בישראל במבט בינלאומי משווה, המכון הישראלי לדמוקרטיה עמודים 22-59

תיאור הקורס:

זהו קורס יסוד בלימודי מערכות ניהול ומדיניות של רשויות מוניציפליות, והוא מהווה תשתית לחשיבה תיאורטית מתקדמת וביקורתית בתחום אסטרטגיות ניהול ומכשירי מדיניות ייחודיים לרשויות מוניציפליות. נעניין בתיאוריות ונבחן כלים מעשיים להבנת התהליך הניהולי, המנהלי והפוליטי במערכות השלטון מקומי. הקורס יבחן את התפתחות תפקידי השלטון המקומי ויחסי הגומלין בינו לבין מוסדות חברתיים ופוליטיים במדינה, יחסי החוץ של הרשויות המקומיות עם גופים בין לאומיים ועבר לאומיים, מידת היכולת למשול, אסטרטגיות לניהול פנים ארגוני וכלים לניהול רשתות ארגוניות ברמה הלוקלית תוך שיתוף פעולה עם המגזר הפרטי והשלישי ובשילוב שבין הגלובלי ללוקלי. תהליך הלימוד יתבסס על עיון, השוואה וניתוח ביקורתיים של תיאוריות מרכזיות, שהשפיעו על החשיבה בתחום. יבחנו היבטים פורמליים ובלתי פורמליים בתפקוד הרשות המקומית, מידת היעילות והמועילות של עבודת נבחריה ושל השדרה המקצועית לדרגיה השונים בבירוקרטיה המקומית.

נושאי הקורס:

1. מבוא: מקורות השלטון מקומי
2. תפקידו של השלטון המקומי
3. מערכת היחסים שבין מוסדות השלטון המרכזי והשלטון המקומי
4. מקומיות, ביזור ומקומיות חדשה.
5. טשטוש הגבולות הבין-מגזריים, משילות משתפת ושותפויות
6. עקרונות הניהול בשלטון המקומי בעידן של שינוי והתפתחות פרדיגמטית
7. ניהול אסטרטגי של רשויות מקומיות וניהול רשתות ארגוניות
8. ניהול התקציב של הרשות המקומית
9. אסטרטגיות לניהול משבר בשלטון המקומי – מבט השוואתי
10. ראש הרשות, הדרג הפוליטי, הביורוקרטיה המקצועית וציבור התושבים
11. דמוקרטיה מקומית
12. הקהילה המקומית – אינטגרציה, סגרגציה, ג'נטריפיקציה וקהילות מגודרות
13. מדיניות התכנון העירוני – פיזי, כלכלי וחברתי

דרישות הקורס:

1. מטלת אמצע סמסטר – 30% מהציון הסופי.
2. בחינה מסכמת (משקלה 70%).

רשימת מקורות לקריאה:

• פרטים לקריאת חובה יפורסמו באתר הקורס

- Amin, A. and Thrift, N. J. 1994. ***Globalization, Institutions, and Regional Development in Europe***. Oxford: Oxford University Press.
- Bas Denters, S.A.H. Denters, Lawrens, E. Rose, 2005. ***Comparing Local Government Trends and Development***. New York: Palgrave Macmillan. Ercole, E.,
- Beeri, I. and Yuval, F. (2015). "New Localism and Neutralizing Local Government: Has Anyone Bothered Asking the Public for Its Opinion?" *Journal of Public Administration Research and Theory*, 25(2): 623–653.
- Bowman, A. O. M., Bearfield, D. A., Chambers, S., Cigler, B. A., Fleischmann, A., Kelly, J. M., & Krebs, T. B. 2020. A new and reinvigorated research agenda for US local governments. *State and Local Government Review*, 52(3), 158-172.
- Crenson M A. Ginsberg B. 2002. ***Downsizing Democracy***, John Hopkins University press. ch. 9, pp:198-233.
- Doron, G. and Yuval, F. 2014. "Between the Quality of the Environment and the Quality of the Performances in Israeli Local Government" *Israel Affairs*, 20(4):470-483.
- John P., 2001. ***Local Governance in Western Europe*** Sage Publications.
- Ken Y and Nirmala R., 1997. ***Local government since 1945***. Oxford: Blackwell.
- Klaudi, K. and Goldsmith, M. 1997. "Conclusion: Local Government and the European Union". In Goldsmith M. J.F. and Klausen K. K. (eds.) (1997). ***European Integration and Local Government***. Cheltenham: Edward Elgar. pp. 237-254.
- Razin, E. 2016. "Inter-Municipal Cooperation in the Development of Industrial Parks and Tax Redistribution: the Road to Hell is Paved with Good Intentions." *Ouaestiones Geographicae*, 35(2): 83-90.
- Schmitter, C. P. 1999. "The Future of Democracy: Could it Be a Matter of Scale", ***Social Research***, Vol. 66 (3), pp. 933-958. Wallace, W. 1994. "Rescue or Retreat? The Nation-State in Western Europe, 1945– 93", ***Political Studies***, Vol. XLII, pp. 52-76.

Stoker, G. Mason, A. and McGrew, A. 2011. **Prospects for Citizenship**. Huntingdon, GBR: Bloomsbury Publishing PLC.

Walters, M. and Goldsmith, M. 1997. "Cities, Networks, Euregions, European Offices". In Goldsmith M.J.F., and Klausen, K.K. (eds.) **European Integration and Local Government**. Cheltenham: Edward Elgar. pp.219-236.

Wickwar H. 1970. **Political Theory of Local Government**. Columbia: University of South Carolina Press.

Yuval, F. (2011). "The Information Theory and Municipal Policy in Sport: Empirical Evidence from an Israeli Case Study" *Sport in Society*, 14(1): 53-68.

Yuval, F. and Porat, I. (2022). "Balancing the Deontological and Utilitarian Values of Inter-Institutional Management: The Case of Urban Policing". *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 16 (1): 13-28.

Yuval, F. (2022). "To Compete or Cooperate? Intermunicipal Management of Over Tourism", *Journal of Travel Research*, 61(6): 1327-1341.

ארד, נ. (עורכת). 2021. *שקיפות, שחיתות ומה שביניהן*. עמותת שקיפות בינלאומית ישראל – שבי"ל.
אבנימלך מ. תמיר, י. 2002. *רווחה מתקתקת תל-אביב: הקיבוץ המאוחד*. עמ' 7-9, 20-42, 69-76, 227-237.
אלעזר ד. וקלכהיים ח. 1987. *השלטון המקומי בישראל המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה*. (פרקים 1,2,5,7).
בן-אליא נ., 2004. *הדור הרביעי: שלטון מקומי חדש לישראל ירושלים*: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות. עמ' 15-51.
גלין א., 1998. *מקור חוץ (outsourcing) דו"ח מחקר 14/98 המכון למחקר עסקים בישראל*.

זילברפרב ב., 2002. *הפרטה בשלטון המקומי: אשקלון ורשויות אחרות*, ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה תשס"ב.

לוי י. ושריג, א. (עורכים). *השלטון המקומי – בין המדינה, הקהילה וכלכלת שוק*. (2014). רעננה: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.

מנוחין, נ. 2004. *השלטון המקומי בעולם בן-זמננו האוניברסיטה הפתוחה*, ת"א. עמ' 31-49.

נחמיאס ד. 1999. *100 הימים הראשונים: המלצות לרפורמות מבניות ברשות המחוקקת, בשירות*

הציבורי ובשלטון המקומי המכון הישראלי לדמוקרטיה ירושלים.

קלכהיים, ח. 1997. שלטון מקומי במרקם המדינה הדמוקרטית: עוצמה מקומית מול מערכות הממשל הארצי
בישראל. ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה.

רזין ע. 2003. רפורמה בארגון השלטון המקומי בישראל : בין ריכוז לביזור , בין מסורתיות למודרניות ירושלים : מכון
פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

מספר קורס: 685.2.0141
שם הקורס: שיטות מחקר במדיניות ציבורית (קורס חובה)
שם המרצים: ד"ר אופיר רובין orubin@bgu.ac.il, בנין 14 חדר 310
ד"ר חן שרוני cheni@post.bgu.ac.il, בנין 14, חדר 315.
שם עוזרת הוראה: לירון אסרף lironasraf24@gmail.com

מטרות הקורס:

הקניית הידע התיאורטי הנדרש לקריאה וניתוח ביקורתי של טקסט מדעי בכלל ובניהול ומדיניות ציבורית בפרט. הסטודנטים ירכשו בקורס ידע יישומי בניתוח נתונים בתוכנת מחשב סטטיסטית, הסקה סטטיסטית, אופן הצגה ודיון בתוצאות מחקריות.

תיאור הקורס:

בקורס יידונו סוגיות הכרוכות בתכנון וביצוע מחקר: עקרונות השיטה המדעית, חשיבה מדעית, יסודות ושלבים במחקר אמפירי: שאלות מחקר, סקירת הספרות המדעית הרלוונטית לשאלות המחקר, השערות, סיווג משתנים, בניית כלי מחקר; מערכי מחקר, דגימה, שיטות לאיסוף נתונים ושיטות סטטיסטיות לניתוח נתונים והצגת התוצאות בדרך להסקת מסקנות. הלימוד התאורטי ילווה בתרגילים וביישום אמפירי ע"י ניתוח בסיסי נתונים.

נושאי הקורס:

1. **מבוא למחקר:**
מהו מדע? מהו מחקר מדעי? עקרונות השיטה המדעית והחשיבה המדעית במנהל ומדיניות ציבורית.
2. ניסוח בעיית מחקר ושאלות מחקר
3. סיווג משתנים והשערות מחקר
4. **סקירת ספרות:**
חיפוש במאגרי מידע אוניברסיטאיים, לימוד הכתיבה האינטגרטיבית והרשימה הביבליוגרפית.
5. **מערכי מחקר:**
ניסויים ודמויי ניסוי, תוקף ומהימנות, סיבתיות ומשתני בקרה.
6. כלי מחקר ושיטות לאיסוף נתונים.
7. אוכלוסיית המחקר, מסגרת הדגימה ושיטות דגימה.
8. **משתנים מקריים:**
משתנה מקרי, פונקציית התפלגות, תוחלת ושונות, התפלגות נורמאלית.
9. **הסקה סטטיסטית:**
מדדים סטטיסטיים, אמידה ובדיקת השערות, טעויות סטטיסטיות, חישוב גודל מדגם, בדיקת השערות לתוחלת, לפרופורציה ולשונות.

10. רגרסיה ומתאם:
קשר בין משתנים רציפים, התאמת משוואת קו ישר לנתונים וחישוב מקדם מתאם, רגרסיה פשוטה ומרובה.

11. משתנים קטגוריאליים:
מבחני χ^2 לבדיקת טיב התאמה ואי תלות.

12. דיווח תוצאות מחקר:
הצגה של סטטיסטיקה תיאורית ותוצאות מבחנים סטטיסטיים באופן נומרי וגרפי. ניסוח מילולי.

13. קריאה ביקורתית:
קריאה וניתוח ביקורתי של מחקרים.

דרישות הקורס:

1. קריאה שוטפת של ספרי הקורס, הרשימה הביבליוגרפית ומאמרים נוספים שיידרשו במהלך הקורס.
2. הגשה של תרגילים במועדים שייקבעו מראש ע"י מרצה.ת הקורס (20% מהציון).
3. בחינה מסכמת (80% מהציון).

הרכב הציון

80% מבחן סופי
20% תרגילים

רשימת קריאות

בייט-מרום, ר., אראל-גפני, ע., אשכנזי, מ. (1986). שיטות מחקר במדעי החברה: עקרונות המחקר וסגנונותיו האוניברסיטה הפתוחה.

Eller, W. S., Gerber, B. J., & Robinson, S. E. (2018). *Public administration research methods: tools for evaluation and evidence-based practice*. Routledge.

Johnson, G. (2014). *Research methods for public administrators*. ME Sharpe.

O'Sullivan, E., Rassel, G., Maureen, B., & Taliaferro, J. D. (2016). *Research methods for public administrators*. Taylor & Francis.

Van Thiel, S. (2014). *Research methods in public administration and public management: An introduction*. Routledge.

מס' הקורס: 68520161

שם הקורס: חדשנות במגזר הציבורי (קורס בחירה)

שם המרצה: גב' ורד עוזיאל

תקציר הקורס:

הקורס יתמקד בהתפתחות החדשנות במגזר הציבורי בעולם ובישראל. תערך סקירה של ההתפתחות הכרונולוגית של תיאוריות מרכזיות בחקר החדשנות, יידונו מושגי יסוד מרכזיים ל חקר החדשנות בכלל תוך השוואה להתפתחות החדשנות במגזר הציבורי. נדון ביתרונות שבשילוב חדשנות בתהליך הניהול הציבורי, קביעת מדיניות והוצאתה אל הפועל. נתעכב גם על היבטים שליליים ביישום תהליכי חדשנות במגזר הציבורי הנגרמים מאופיו הייחודי. הקורס יעסוק בגישות ניהול חדשניות במגזר הציבורי בעולם בכלל ושל ערים מטרופוליניות בפרט, גישות חדשניות של E-governance ו-co-production המבססים שותפויות בין מוסדות ציבוריים ואזרחים. נתעמק בדרכי ההתקשרות של המגזר הציבורי עם גורמים טכנולוגיים, נעמוד על היתרונות והחסרונות של הטמעת טכנולוגיות מתקדמות בשירותים הציבוריים, ונתמודד עם שאלת ההשלכות של תחרות בהשוואה לשיתוף פעולה בתהליכי חדשנות בין גופים שונים במגזר הציבורי. כמו כן נלמד על גישה חדשנית של יצירת מוצרי מדף ציבוריים, אופן השימוש בהם ותרומתם ליעילות ומועילות של מוסדות ציבוריים בכלל ואורבניים בפרט. בקורס נלמד מיומנויות ניתוח של מקרי בוחן הלקוחים מההתנהלות השגרתית של המגזר הציבורי באמצעות תיאוריות עדכניות. לבסוף נלמד כיצד ניתן להעזר בידע שנרכש בקורס על מנת להתמודד עם אתגרים במציאות.

מטרת הקורס:

במהלך השנים האחרונות מתפתחת ספרות ענפה בתחום חדשנות במגזר הציבורי. הקורס נועד לחשוף את הסטודנטים להתפתחות הכרונולוגית של תיאוריות ולכלים שמציעה הספרות המחקרית בתחום ולנתח באמצעותם את מערכת הצרכים והאתגרים איתם מתמודד המגזר הציבורי בעולם ובישראל.

נושאי הקורס:

1. תולדות החדשנות בת זמנינו – מושגי יסוד וסקירת ההתפתחות הכרונולוגית של תחום החדשנות. חדשנות טכנולוגית, חדשנות תהליכית וחדשנות אינקרמנטלית – מהו חדשני?
2. חדשנות כפתרון לבעיות זדוניות? רלוונטיות החדשנות לתהליכי ניהול של וקביעת מדיניות ציבורית
3. חדשנות בניהול שירותים ציבוריים – מוצרי מדף פרטיים, ממשלתיים וציבוריים – תרומה ליעילות ומועילות של ייצור ואספקה של שירותים ציבוריים
4. חדשנות כגורם מעכב בארגונים הציבוריים

5. חדשנות ושינוי מוסדי
6. תחבורה חכמה - בין חדשנות להפרטת הידע – השלכות ומשמעויות.
7. חדשנות בניהול שירותים ציבוריים – ניתוח מקרה הבוחן של פתרון בעיות באמצעות חדשנות טכנולוגית ותהליכית בתחבורה הציבורית במטרופולינים בעולם ובישראל
8. ניהול חדשנות במגזר הציבורי – תפישות של חדשנות בקרב מקבלי ההחלטות
9. דפוסים חדשניים של רשתות ממשליות (NG)
10. ממשליות וממשל ברשתות החברתיות
11. חדשנות בשותפות בין מוסדות ציבוריים והציבור - E-governance ו-co-production של שירותים ציבוריים – ערוצי שותפות חדשניים עם קהילות מקומיות לייצור ואספקה של שירותים ציבוריים
12. שיתוף ציבור או שותפות עם הציבור? כלים חדשניים בסט הכלים המסורתיים של מוסדות ותיקים
13. חדשנות ואוריינות טכנולוגית – חדשנות כגורם מצמצם וכגורם מרחיב אי-שוויון החברתי
14. פערים מגדריים בחדשנות במגזר הציבורי
15. שתי הרצאות אורח: חדשנות במגזר העירוני.

ביבליוגרפיה (קריאת חובה):

- Benevolo, C., Dameri, R. P., & D'auria, B. (2016). Smart mobility in smart city. In *Empowering organizations* (pp. 13-28). Springer.
- Christensen, C. M., Raynor, M. E., & McDonald, R. (2015). What is disruptive innovation. *Harvard Business Review*, 93(12), 44-53.
- Cinar, E., Trott, P., & Simms, C. (2019). A systematic review of barriers to public sector innovation process. *Public Management Review*, 21(2), 264-290.
- Ju, J., Liu, L., & Feng, Y. (2019). Public and private value in citizen participation in E-governance: Evidence from a government-sponsored green commuting platform. *Government Information Quarterly*, 36(4), 101400.
- Lahat, L., & Sher-Hadar, N. (2020). A threefold perspective: Conditions for collaborative governance. *Journal of Management and Governance*, 24(1), 117-134.
- Moussa, M., McMurray, A., & Muenjohn, N. (2018). Innovation in public sector organisations. *Cogent Business & Management*, 5(1), 1475047.
- Osborne, S. P. (2006). The New Public Governance? *Public Management Review*, 8(3), 377-387.

- Akiike, A., & Iwao, S. (2015). Criticisms on “the innovator's dilemma” being in a dilemma. *Annals of Business Administrative Science*, 14(5), 231-246.
- Hargittai, E., & Shafer, S. (2006). Differences in actual and perceived online skills: The role of gender. *Social Science Quarterly*, 87(2), 432-448.
- Hjelmar, U. (2019). The institutionalization of public sector innovation. *Public Management Review*, 1-17.
- Osborne, S. P. (2010). *The New Public Governance? Emerging perspectives on the theory and practice of public governance*. Routledge.
- Osborne, S. P., Radnor, Z., & Nasi, G. (2013). A new theory for public service management? Toward a (public) service-dominant approach. *The American Review of Public Administration*, 43(2), 135-158.
- Osborne, S. P., Radnor, Z., & Strokosch, K. (2016). Co-production and the co-creation of value in public services: a suitable case for treatment? *Public Management Review*, 18(5), 639-653.
- Paletti, A. (2018). *How to manage ICTs mediated co-production: a public value perspective*.
- Petzold, N., Landinez, L., & Baaken, T. (2019). Disruptive innovation from a process view: A systematic literature review. *Creativity and Innovation Management*, 28(2), 157-174.
- Robinson, L., Cotten, S. R., Ono, H., Quan-Haase, A., Mesch, G., Chen, W. & Stern, M. J. (2015). Digital inequalities and why they matter. *Information, Communication & Society*, 18(5), 569-582.
- Singh, Y. J. (2020). Is smart mobility also gender-smart? *Journal of Gender Studies*, 29(7), 832-846.
- Van Acker, Wouter, and Geert Bouckaert. (2018). What makes public sector innovations survive? An exploratory study of the influence of feedback, accountability and learning. *International Review of Administrative Sciences* 84 (2): 249-268. <https://doi.org/10.1177/0020852317700481>.
- Vecchio, G., Tiznado-Aitken, I., & Hurtubia, R. (2020). Transport and equity in Latin America: a critical review of socially oriented accessibility assessments. *Transport Reviews*, 40(3), 354-381.
- Zijlstra, T., Durand, A., Hoogendoorn-Lanser, S., & Harms, L. (2020). Early adopters of mobility-as-a-service in the Netherlands. *Transport Policy*, 97, 197-209.

****הפריטים המסומנים בכוכבית הינם פריטי חובה

• **מטלות/דרישות הקורס –**

1. קריאה שוטפת של פריטי החובה על פי הרשימה המצורפת.
2. הגשת תרגיל אמצע.
3. עבודה מסכמת.

• מרכיבי הציון הסופי בהתייחס למטלות הקורס :

- 25% מטלה אמצע
- 75% הערכה חלופית - עבודה מסכמת (מועד הגשה 12.3.23)

מס' קורס: 685.2.0144
שם הקורס: אתיקה ושחיתות במגזר הציבורי
מרצה: ד"ר איילת רייטן
דרישות קדם: -
אופן הוראה: שיעור. יום שלישי 17:15-19:45
שעת קבלה: יום שלישי, 19:45, בתיאום מראש areitan@bgu.ac.il

תיאור הקורס:

מטרת הקורס הינה, להעניק כלים לניתוח ביקורתי על המגזר הציבורי בנושאים אתיקה ציבורית ושחיתות פוליטית. בקורס נבחן מהו טוהר המידות הרצוי בקרב המשרתים במגזר הציבורי, נברר את תופעת השחיתות הפוליטית, את ההגדרות לתופעה ואת ההסברים התיאורטיים לקיומה של התופעה. כמו כן, נתמקד בהתפתחות השחיתות הפוליטית בישראל וננתח מספר מקרי בוחן.

דרישות הקורס:

1. קריאה רציפה של הביבליוגרפיה.
2. חובת השתתפות בהרצאת אורחת של עמותת שקיפות בינלאומית ישראל – שבי"ל בתאריך 15/11/22.
3. חובת השתתפות בסימולציה מונחית כיתתית בתאריך 13/12/22
4. הגשת עבודה מסכמת עד ה-20/1/23, בשעה 12:00

הרכב הציון:

- א. חובת השתתפות בהרצאת אורחת של עמותת שקיפות בינלאומית ישראל – שבי"ל בתאריך 15/11/22.
- ב. חובת השתתפות סימולציה מונחית כיתתית – 13/12/22
- ג. 100% הערכה חלופית – תינתן עבודה מסכמת המהווה 100% מהציון הסופי בקורס – להגשה ב-20/1/23, עד השעה 12:00, בחלוקה לאחוזים לפי משימות הביניים, פירוט בנספח 1.

מפגשים:

הקורס הינו במתכונת פרונטלית.

ספרים מרכזיים:

Ackerman, S. R. (1999). *Corruption and government - causes, consequences, and reform*. Cambridge University Press

נבות, ד. (2012). שחיתות פוליטית בישראל. המכון הישראלי לדמוקרטיה.

כהן אלמגור, ר. ארבל גנץ, א. כשר, א. (עורכים). (2012). אחריות ציבורית בישראל. הוצאת הקיבוץ המאוחד המרכז לאתיקה בירושלים.

רשימת ביבליוגרפיה לפי נושאי הלימוד:

אתיקה: מוסר קטגוריאלי, מוסר תוצאתי, תועלתנות, יושרה אישית, התנהגות ראויה של נבחרת ציבור
סנדל, מ. (2012) צדק – מהו המעשה הנכון שעלינו לעשותו, הוצאת דביר, עמודים 9-39.

נאור, א. (2012). על אחריותו של ראש הממשלה. בתוך כהן אלמגור, ר. ארבל גנץ, א. כשר, א. (עורכים). (2012). אחריות ציבורית בישראל. הוצאת הקיבוץ המאוחד המרכז לאתיקה בירושלים. עמ' 161-192.

חזן, נ. (2012). אחריותם הציבורית של חברי הכנסת. בתוך כהן אלמגור, ר. ארבל גנץ, א. כשר, א. (עורכים). (2012). אחריות ציבורית בישראל. הוצאת הקיבוץ המאוחד המרכז לאתיקה בירושלים. עמ' 193-217.

אחריות ציבורית: אחריות אישית, אחריות מיניסטריאלית, יחסי שליחות-ייצוג חופשי, "בעיית הידיים הרבות", דילמות ודרכי התמודדות

ארבל גנץ, א. (2012). טיפולוגיה וביטויים התנהגותיים של אחריות ציבורית וחובת דיווחיות. בתוך כהן אלמגור, ר. ארבל גנץ, א. כשר, א. (עורכים). (2012). אחריות ציבורית בישראל. הוצאת הקיבוץ המאוחד המרכז לאתיקה בירושלים. עמ' 47-83.

Thompson, D. F. (2005). The Problem of Many Hands. In *Restoring Responsibility*. Cambridge: Cambridge University Press. pp: 11-32.

התמודדות עם מוקדי כוח, עוצמה ובעלי אינטרסים, יחסי הון-שלטון – הגדרות ותיאוריות וניתוח מקרים
Mills, C. W. (1956). *The Power Elite*. Oxford University Press. p3-15

Baedhan, P. (1997). Corruption and Development: a Review of Issues. *Journal of Economic Literature*, 35. pp. 1320-1346

שחיתות פוליטית בישראל – הגדרות, תיאוריות, כלים לניתוח אמפירי, גורמים

נבות, ד. (2012). שחיתות פוליטית כרך א: תולדותיו של מושג שנוי במחלוקת. המכון הישראלי לדמוקרטיה. עמ' 111-166.

נבות, ד. (2012). שחיתות פוליטית כרך א: תולדותיו של מושג שנוי במחלוקת. המכון הישראלי לדמוקרטיה. עמ' 167-203.

דרכים להתמודד עם תופעות שחיתות ברשויות מקומיות בישראל – ניתוח מקרי בוחן

נבות, ד. (2012). שחיתות פוליטית בישראל. המכון הישראלי לדמוקרטיה. עמ' 399-450.

ניגוד עניינים

ברק ארז, ד. נבות, ד. קרמניצר, מ. (עורכים). (2009). ניגוד עניינים במרחב הציבורי. נבו הוצאה לאור. עמ' 29-43, 9-18.

מינויים פוליטיים

זמיר, י. (2008). מינויים פוליטיים כביטוי לשחיתות שלטונית. עיונים בביטחון ישראל 9. עמ' 37-49.

מנגנוני פיקוח ובקרה פורמאליים ובלתי פורמאליים בישראל נגד השחיתות

מצקין, א. (2012). קרוב מדי - לקצה סיפורה של השחיתות הישראלית. הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 123-140, עמ' 177-191.

מאבק בשחיתות פוליטית

נבות, ד. פלדמן, י. קרמניצר, מ. (2015), תכנית למאבק בשחיתות השלטונית בישראל, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

תאריך	שיעור מספר	מה צריך להגיש?
25/10/22	1	אפשרות 1 – עבודה מסכמת
1/11/22	2	
8/11/22	3	מועד אחרון להגשת שם עובד.ת הציבור (אין לבחור בפרשת אריה דרעי ובפרשת צבי בר) 5% מהציון
15/11/22	4	חובת השתתפות בהרצאת אורחת של עמותת שקיפות בינלאומית ישראל – שבי"ל
22/11/22	5	
29/11/22	6	
6/12/22	7	
13/12/22	8	השתתפות חובה בסימולציה כיתתית מונחית
20/12/22	9	
27/12/22	10	
3/1/23	11	
10/1/23	12	
17/1/23	13	שיעור אחרון
		הגשת עבודה מסכמת ב20/1/23 95% מהציון

בימי שישי ללומדים במסלול של ימי שלישי שישי:

מס' קורס: 685-2-0094

שם הקורס: ניהול כספים ודיווח כספי לנושאי משרה ודירקטורים (קורס בחירה)

שם המרצה: מר אחמד איאד, רו"ח

תיאור הקורס

הקורס יעסוק בסקירת המבנה והניהול הכספי במגוון רחב של גופים עסקיים וציבוריים כמו: חברות, רשויות מקומיות, עמותות, חברות כלכליות, מגזר רביעי. יילמדו היבטים שונים של דיווח כספי ובניית תקציב ובקרה תקציבית, ביקורת פנימית וחיצונית. יסקרו מקורות המימון השונים ודרך ניהולם, וכן יינתנו כלים שונים להבנת חלופות ביצוע של פרויקטים ציבוריים הן מנקודת מבט כספית והן מנקודת מבט ביצועית.

מטרת הקורס

מטרת הקורס להקנות ידע מקצועי חשבונאי וניהולי, הנחוץ לנושאי משרה בכירה ודירקטורים.

רשימת נושאים שיילמדו

1. סוגי תאגידים ותכלית החברה העסקית.
2. החשבונאות כמערכת דיווח כספי ועקרונות חשבונאיים מקובלים.
3. קריאה וניתוח הדוחות הכספיים במגזר העסקי.
4. קריאה וניתוח דוחות כספיים בשלטון המקומי ובמגזר השלישי.
5. הון קרנות ועודפים.
6. ביקורת פנימית וניהול סיכונים.
7. תפקיד רואה החשבון המבקר, יחסי רואה החשבון עם ההנהלה והדירקטוריון.
8. אזהרת עסק חי, התחייבויות תלויות ואירועים לאחר תאריך המאזן.
9. המצוקה הכלכלית בשלטון המקומי.
10. עקרונות בניית תקציב (רגיל ובלתי רגיל).
11. בקרה תקציבית: תעריפים, כמויות ויעילות.
12. ניתוח סטיות בתקציב ומשמעותן, נקיטת צעדים למניעת הישנותן.
13. מקורות מימון וניהולם - תרומות, תקציבי מדינה, הלוואות, אג"ח.

חובות הקורס:

הגשת תרגיל חובה שמשקלו 10% מהציון הסופי
בחינה סופית – משקל 90% מהציון הסופי

אופן קביעת הצינון

* בחינה סופית – 90%.

תרגילים - 10%.

ביבליוגרפיה

- יורם עדן ושלומי שוב, (2018), תורת המספרים של עולם העסקים, ניתוח דוחות כספיים והערכת שווי, IFRS Consulting.
- ד"ר רו"ח קרן בר-חוה, רו"ח איתמר בן-מאיר, (2017), מספרים ומה שביניהם, קריאת דוחות כספיים והבנת הסביבה העסקית, מטר הוצאה לאור.
- אמיר, א. (2016). חשבונאות למקבלי החלטות: תיאוריה, תקינה, יישומים ותרגילים. הוצאת דיונון.
- שלומית גלר, (2015), הממשל התאגידי הדירקטור והדירקטוריון ומה שביניהם, בורסי הוצאה לאור.
- בניסטי, ג. (2007). חשבונאות פיננסית: תיאוריה ויישומים: עידן התקינה הבינלאומית – IFRS, גילה בניסטי, פלס (כרך א' וכרך ב').
- גולדשמיט, י. (1990). תורת התמחיר והתקציב: היבטים חשבונאיים, כלכליים והתנהגותיים. חשב: היחידה הבינקיבוצית לשירותי ניהול.
- חוק החברות, התשנ"ט-1999.
- חוק העמותות, תש"ם-1980.
- נחמיאס ד., נורי א. (1997). עקרונות לניהול.
- תקנות ניירות ערך, תשכ"ח-1968.
- תקנות ניירות הערך (עסקה בין חברה לבין בעל שליטה בה), תשס"א-1991.
- ניסן, ל. (2005). ביקורת בארגונים ללא כוונת רווח. ספריית פרסומים מקצועיים, מגזר ההתנדבות והמלכ"רים.
- עדן י., רונן ב. (2003). לי זה עולה יותר: קבלת החלטות ניהוליות, תמחיר והשבחת חברות. מכון יוסף קסירר למחקר בחשבונאות.
- פרידברג, א. (1999). הביקורת ברשויות המקומיות בישראל. ירושלים: משרד הפנים.
- שוב ש., אוסטרובסקי י. (2018). חשבונאות פיננסית חדשה: IFRS-2020.
- J. Stiglitz, Economics of the Public Sector, Norton and Cy., New York, 1986

מס' קורס: 685.2.2011 (חובה)
שם הקורס: מדיניות כלכלית יישומית(קורס חובה)
שם המרצה: יניב משה
שעת קבלה יום ו', שעה 11-12, בזום.
כתובת מייל: yanivmoshe72@gmail.com

תקציר הקורס

הכלכלה הישראלית במהלך 74 שנותיה, הגיעה בתחומים מסוימים להישגים מרשימים, אך עדיין ניצבים בפניה אתגרים רבים נוספים. בשנת 1948 ישראל הייתה מדינה מתפתחת, ללא תעשיות מתקדמות, ותוך 70 שנה היא הגיע למצב שבו היא חברה בארגון המדינות המפותחות בעולם (OECD), עם תוצר לנפש גבוה, תעשיית הי-טק ברמה גבוהה, חוב לאומי סביר ואינפלציה נמוכה. יחד עם זאת בישראל ישנם פערים גדולים בחלוקת ההכנסות במשק ושיעור עוני גבוה מאוד והצמיחה הכלכלית לא מחלחלת לכל האוכלוסיות.

אנו נבחן בקורס את המדיניות הכלכלית חברתית של הממשלה, בנוגע לצמיחה, אי שוויון ועוני תוך שימוש בתאוריות כלכליות מקובלות. כמו כן נדון באירועים הכלכליים האקטואליים ובמדינות הכלכלית הממשלתית שננקטה (ועדיין ננקטת) בכדי לנסות לצמצם את הנזקים הכלכליים ממגפת הקורונה.

אופן הוראת הקורס

הקורס ילמד בזום (למידה מקוונת)

קביעת הציון הסופי:

בחינה סופית: 90%.

עבודות בית: 10%.

הבחינה הסופית

מבחן בכיתה.

נושאי הקורס:

1. המאפיינים של כלכלת ישראל כיום.
2. מושגי יסוד במאקרו כלכלה.
3. צמיחה כלכלית של הטווח הארוך-המודל של סולו.
4. מעורבות הממשלה בכלכלה – גישות שונות ודרכים שונות.
5. סוגיות במדיניות פיסקאלית, תקציב המדינה והשפעותיו הכלכליות-החברתיות.
6. סוגיות במדיניות מוניטארית-שער הריבית, שער החליפין ושוק ההון.
7. ההשפעות הכלכליות של משבר הקורונה.
8. סוגיות בשוק העבודה.
9. שינויים מבניים, הפרטה וליברליזציה.

רשימת של קריאת חובה

1. זעירא יוסף (2018), כלכלת ישראל. ספרי עליית הגג.
2. מישור יורם (2008), המקרו כלכלה של ישראל. פרדס.
3. שמחון אבי (2011), כלכלת ישראל מהיד המנהלת ליד הנעלמה. האוניברסיטה המשודרת, מודן.
4. דוח בנק ישראל 2021, בנק ישראל, מחלקת מחקר, פרסומים תקופתיים.

רשימת של קריאת רשות

1. Razin, Asaf (2018). Israel and the World Economy: The Power of Globalization. MIT Press: Cambridge, Massachusetts
2. OECD Economic Survey: Israel, September 2020
3. OECD Economic Survey: Israel, March 2018